

Brief Report
Doktorgradsavhandling

Anne Freuchen
Kristiansand

The lost years: suicide among children and young adolescents

Selv mord blant barn: Lege, psykodynamisk psykoterapeut (barn, ungdom og voksne), psykoterapiveileder og forsker Anne Freuchen disputerte i november 2013 for graden ph.d. (philosophiae doctor), med avhandlingen *The lost years: suicide among children and young adolescents. A psychological autopsy study of suicide victims 15 years and younger 1993–2004 in Norway.*

Hun har funnet at barn som tar sitt liv er til forveksling lik sine jevnaldrende før selvmordet, og derfor vanskelige å gjenkjenne i forkant. I perioden 1993–2004 døde 91 barn 15 år og yngre ved selvmord i Norge. Av disse deltok 42 foreldre som informanter i studien. Barna som døde ved selvmord ble sammenliknet med barn som døde i ulykker i samme tidsrom og med vanlige nålevende barn. I 2011 var selvmord i aldersgruppen 10–14 år i Norge nest vanligste dødsårsak, etter tumor og likt med ulykker.

I avhandlingen har Freuchen og medarbeidere funnet at bare få av barna som tok sitt liv hadde

en depresjon eller annen psykisk lidelse. Flere viste tegn på tristhet, men de var ikke i kontakt med hjelpeapparatet. Mange av dem hadde vært opptatt av temaet selvmord og hadde oftere gjort selvmordsforsøk enn ulykkesbarna. De hadde også oftere opplevd tap og selvmord hos noen de var glad i. Flere av dem var i en konfliktsituasjon forut for selvmordet, men konflikten ble ikke oppfattet som alvorlig av foreldrene på den aktuelle tiden. Barna ba ikke om hjelp eller råd fra foreldrene, selv om foreldrene ikke var part i konflikten. De som begikk selvmord var mer sårbare og noe mer impulsive enn andre barn, men generelt sett viste de

færre åpenbare risikofaktorer enn det vi ser blant eldre ungdommer. Hele 43 % hadde skrevet avskjedsbrev: barna ga forklaring på hvorfor de ville ta sitt liv, uttrykte kjærlighet til de gjenlevende og ga instruksjoner med hensyn til eiendeler (sv: ågodelar) etc. De fremstilte seg som fullt ut ansvarlige for selvmordet og brevene ga lite inntrykk av forvirring, men en indre smerte og sårhet. Forskerne fant lite som tyder på store mørketall i norsk statistikk i skillet mellom ulykke og selvmord.

I all vår kontakt med barn og unge må vi, foreldre og voksne, søke å se verden med barnas øyne, være interessert i deres tanker, små og store vansker, og hvordan de vil løse dem.

Referanser

- Freuchen, A. & Grøholt, B. (2013). Characteristics of suicide notes of children and young adolescents: An examination of the notes from suicide victims 15 years and younger. *Clinical Child Psychology and Psychiatry* 0(0) 1–13. <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artvit/freuchen2013.pdf>
- Freuchen, A., Kjelsberg, E., Lundervold, A. J., & Grøholt, B. (2012). Differences between children and adolescents who commit suicide and their peers: A psychological autopsy of suicide victims compared to accident victims and a community sample. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 6, 1.
- Freuchen, A., Kjelsberg, E., & Grøholt, B. (2012). Suicide or accident? A psychological autopsy study of suicide in youths under the age of 16 compared to deaths labeled as accidents. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health* 2012, 6:30. <http://www.capmh.com/content/6/1/30>